

WEVEN op een VERTICAAL WEEFGETOUW

Inhoud:

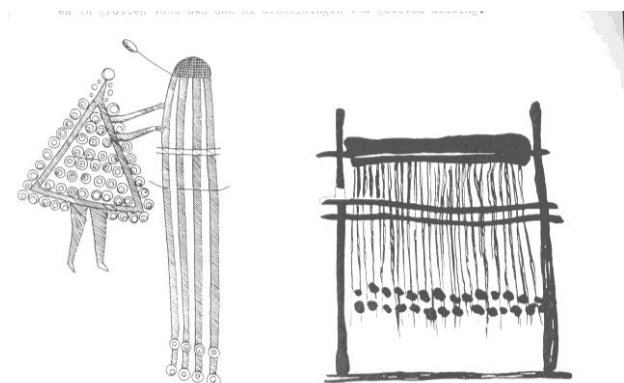
1.	Geschiedenis in een notendop	blz. 1
2.	Soorten weefgetouwen	blz. 1
3.	Het staand weefgetouw	blz. 1
4.	Principe en techniek van weven op een staand getouw:	blz. 2
5.	Het opzetten van een weefsel	blz. 3
6.	Het vastmaken van de scheringdraden aan een hulptouw	blz. 5
7.	Het vastmaken van de scheringdraden aan de hevelstokken.	blz. 7
8.	Het weven	blz. 6

1. GESCHIEDENIS IN EEN NOTENDOP:

Bekend is, dat de verticale weefgetouwen vanaf 3000 v. Chr. tot ong. 900 na Chr. al in gebruik waren in Europa. In Lapland zijn ze misschien nu nog wel in gebruik.

Geweven kleren, resten van kleding, resten van kaartweefsels zijn al gevonden op vazen van de Grieken, in grotten en in het veen.

Hieronder een afbeelding op een vaas uit de Hallstatttijd van 600 v. Chr.

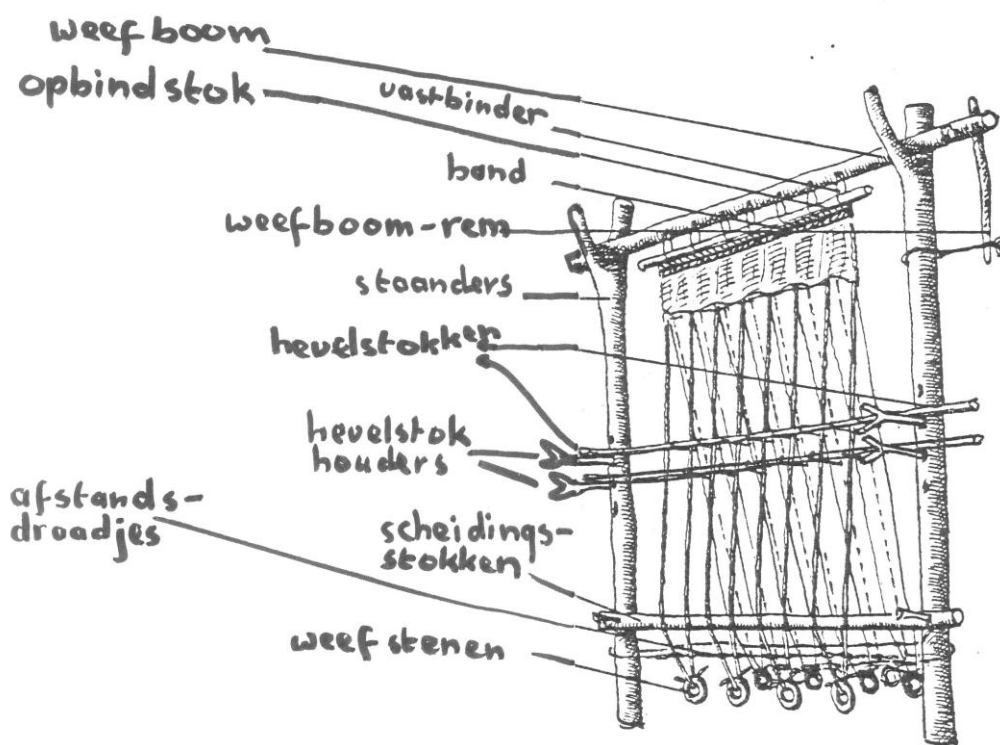


2. SOORTEN WEEFGETOUWEN

1. De verticale weefgetouwen
 - a. Verticale eenbooms weefgetouwen
 - b. Verticale 2-booms weefgetouwen
 - c. Navaho getouw
2. De horizontale weefgetouwen
 - a. Grondweefgetouw
 - b. Heupweefgetou

3. HET STAAND WEEFGETOUW

Ik ga er van uit dat je al een weefgetouw hebt gebouwd. Hieronder wat termen, die regelmatig voorkomen.



4. PRINCIPE en TECHNIEK van WEVEN op een STAAND GETOUW:

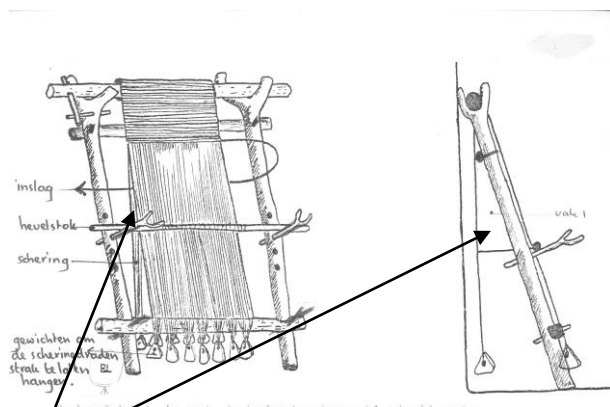
-Het weefgetouw geeft de mogelijkheid tot het maken van een vak (of sprong) opening.

Hierdoor worden de draden gescheiden, zodat de inslag gemaakt kan worden.

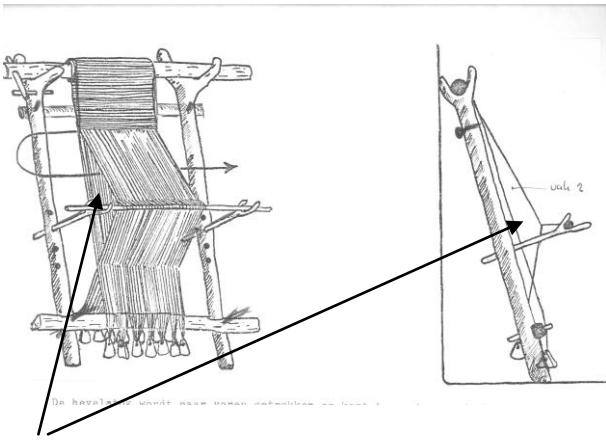
-De kettingdraden kunnen opgespannen worden.

-Het reeds geweven gedeelte kan opgedraaid worden.

Om linnenbindingte weven moet je 2 weefvakken creëren, heen en terug.



Vak 1 ontstaat door de hevelstok in rust Zijaanzicht



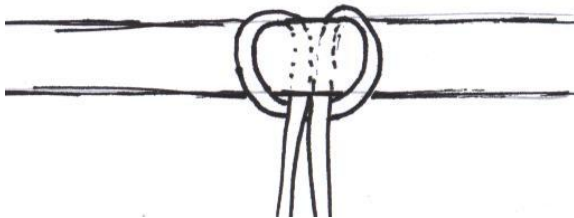
Vak 2 ontstaat door de hevelstok naar voren te trekken en te laten rusten op de 2 vorkjes

TIP: Vak 1 en vak 2 moeten ongeveer even wijd (= groot = breed) zijn, zodat je de draad of de haspel er door allebei de vakken even makkelijk door kunt halen.

5. HET OPZETTEN van een WEEFSEL

1. Zoek een kleinere stevige niet buigzame ronde stok, de opbindstok (of hulpweefstok), die je vast maakt onderaan de weefboom.
Je hebt dan minder verlies van scheringdraad. Als je de draden zelf hebt gesponnen en geverfd wordt je wel zuiniger, de ijzertijdmens zal dat zeker ook hebben gedaan.
2. Meet de lengte van je scheringdraden af (= de lengte van je te maken lap of kleding + 80 cm voor het vastmaken aan de gewichten en hulpstok.

TIP: Een handige manier om ze op te hangen is de draad dubbel af te meten en ze samen op te hangen. Zie onderstaande tekening (= 2 x de lengte van je te maken lap of kleding + 2 x 80 cm)



3. Bind de scheringdraden vast aan de kleinere stok, die aan de weefboom hangt.

Het komt er dan zo uit te zien.



IDEE: Je kunt ook een kaart- of bandweefsel maken op onderstaande manier. Voordeel is, dat het begin netter en steviger is.

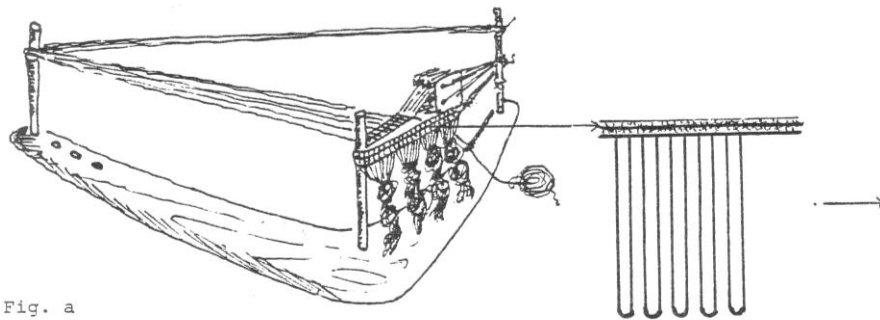
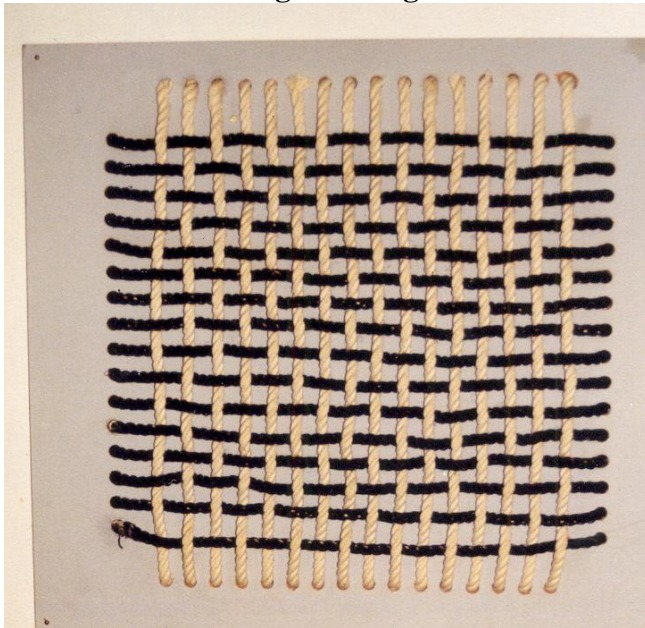


Fig. a

4. **Beslis nu, met hoeveel hevelstokken je gaat weven,
Gewone binding met 1 hevelstok,
Gewone of visgraatkeper met 3 of 4 hevelstokken,
Ruitkeper met 3 of 4 hevelstokken,
Pied de poule met 2 hevelstokken.**

We kiezen hier voor 1 hevelstok. Het wordt dus linnenbinding

- Linnenbinding is de kortste binding die er bestaat, het patroon bestaat uit slechts 2 kettingdraden en 2 inslagdraden.
- Het aantal benodigde schachten is 2.
- Het weefsel is aan beide zijden gelijk.
- De dikte van ketting en inslag moeten hetzelfde zijn.



5. **Leg de hevelstok in de vork.**
6. **Splits de draden, zodat de oneven draden achter het weefgetouw, en de even draden voor het weefgetouw naar beneden hangen.**



7. Hang er voorlopig even gewichten aan, zodat de scheringdraden strak staan.

TIP: Zoek stenen of gemaakte gewichten van aardewerk bij elkaar, die ongeveer even veel wegen. Je snapt, dat zwaardere stenen de draden strakker naar beneden trekken dan lichtere stenen. Je ziet dit terug tijdens het weven.



van klei

Voorbeeld met gebakken gewichten

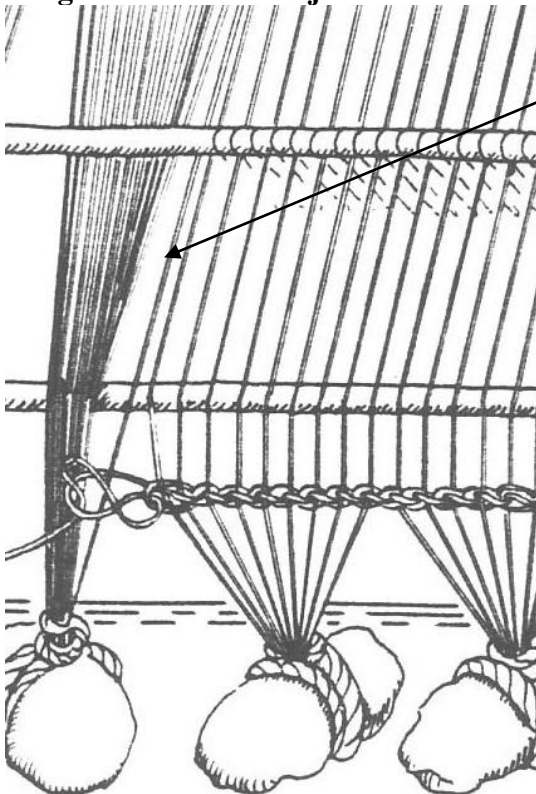


Voorbeeld met natuurstenen

OPMERKING: Het gewicht van de stenen staat ook weer in verhouding met de dikte van de draden. Hoe dunner de draad, hoe lichter de stenen.

6. Het VASTMAKEN van de SCHERINGDRADEN aan een HULPTOUW om te zorgen dat de afstand van de scheringdraden gedurende het weven hetzelfde blijft. (afstandsdraadjes)

8. Vingerhaak een touwtje en bindt het vast op een hoogte net boven de stenen.



Begin met alle draden die naar voren hangen.

9. Kijk nu langs de eerste draad naar boven. Als hij precies verticaal hangt, vingerhaak je draad 1 los/vast.

10. Pak nu de tweede draad, kijk weer of hij verticaal hangt en vingerhaak hem weer los/vast.

11. Ga zo door tot ongeveer 8 a 10 of meer draden. In ieder geval tot zoveel draden als je gebruikt voor één steen.
12. Hang er een steen aan.
13. Ga verder tot je alle draden hebt vastgelegd.
14. Doe nu hetzelfde met de draden aan de achterkant.

LET OP: Hoe preciezer je werkt, des te mooier wordt je weefsel.
Het komt er dan zo uit te zien.



7. Het VASTMAKEN van de SCHERINGDRADEN aan de HEVELSTOKKEN.

Bij gewone binding moet je om en om de draden vast maken aan de hevelstok.

15. Draad 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 enz. moeten vast gemaakt worden aan de hevelstok met een dunne stevige draad.

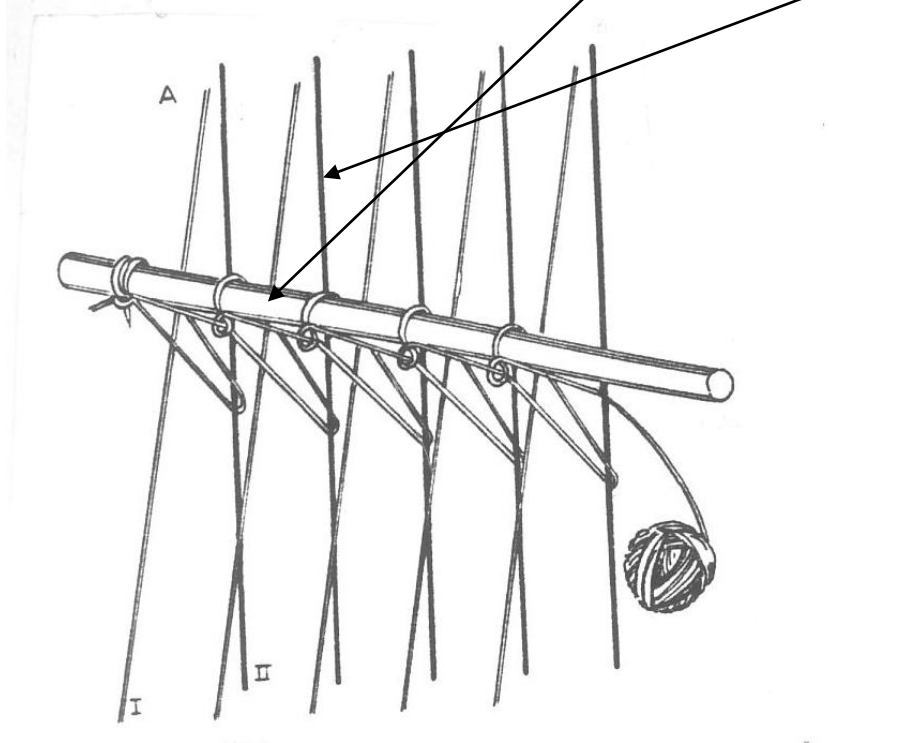
LET OP: Hoe dunner je draden van het weefsel zijn, hoe dunner moeten de draden voor het vastmaken zijn.

Het makkelijkste is het uit te rekenen om de hoeveel cm of mm er een draad aan de hevelstok moet komen.

B.v. Aan de weefboom hangen 10 draden op 4 cm, 1 draad is dan 4 mm dik. Op de hevelstok moeten dan gleufjes gemaakt worden om de 8 mm.

De afstand van de draden is afhankelijk van de dikte van de draden.

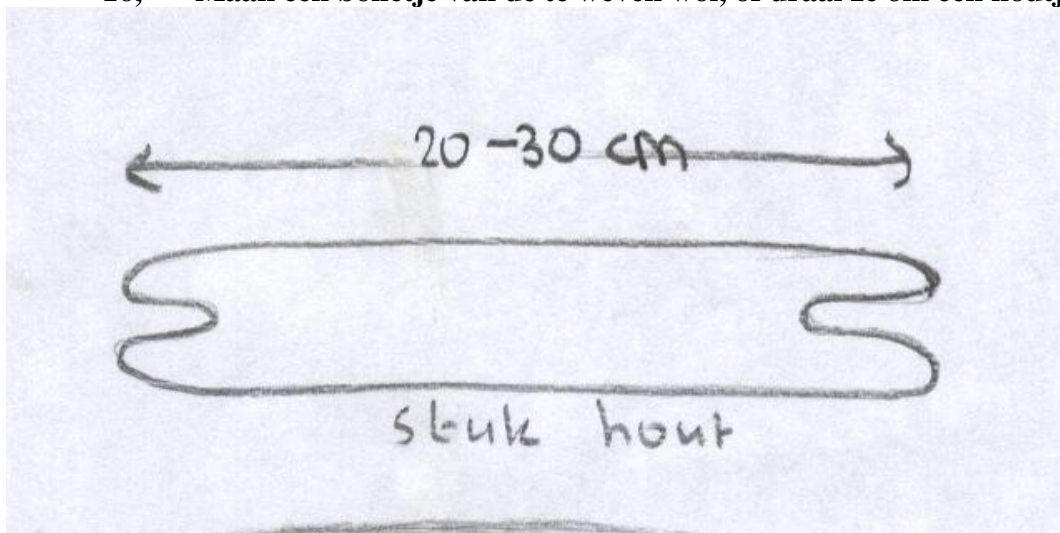
Controleer steeds bij het vastmaken aan de hevelstok of de scheringdraden recht naar beneden blijven hangen.



8. HET WEVEN

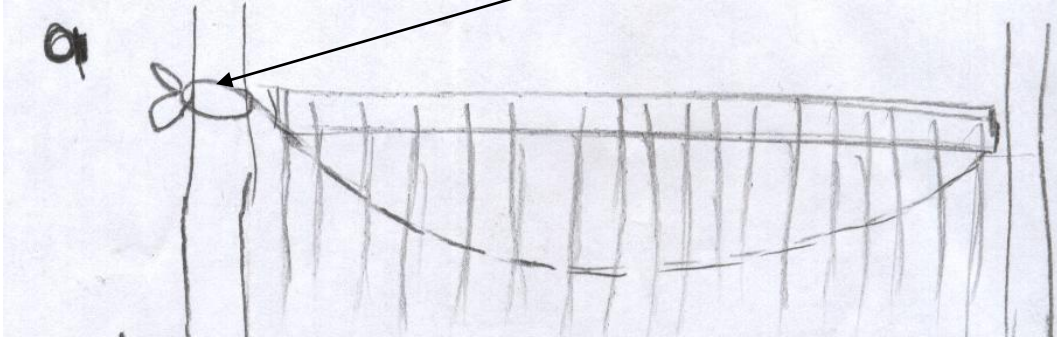
De verticale draden (scheringdraden) hangen perfect. Nu ga je met de horizontale draden (inslagdraden) aan de slag.

16, Maak een bolletje van de te weven wol, of draai ze om een houtje (haspel).

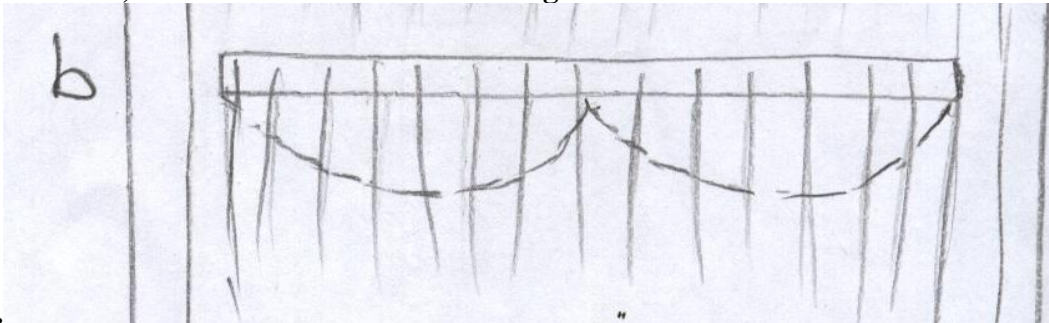


- 17, Zet het einde van de draad even vast aan een staander.
18, Haal nu het bolletje of de haspel door het vak.

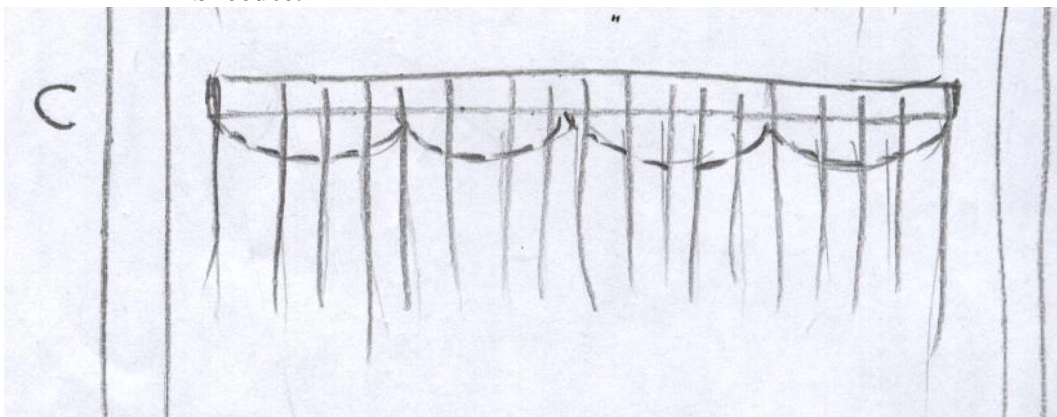
HEEL BELANGRIJK: Leg de inslagdraad altijd met een bocht.



- 19, Duw de draad met een vinger of een kam in het midden dan omhoog.



- 20, Duw de draad nog eens omhoog. Zo is het teveel aan draad verdeeld over de hele breedte.



KIJK UIT: Als je dat niet doet, wordt hij te kort bij het aanslaan van de draad en trek je de zijkanten naar binnen. Het wefsel zie je dan steeds smaller worden. Een duidelijke beginnersfout. Zie hieronder.



Hoe groot je de bocht moet leggen, moet je door ondervinding leren.

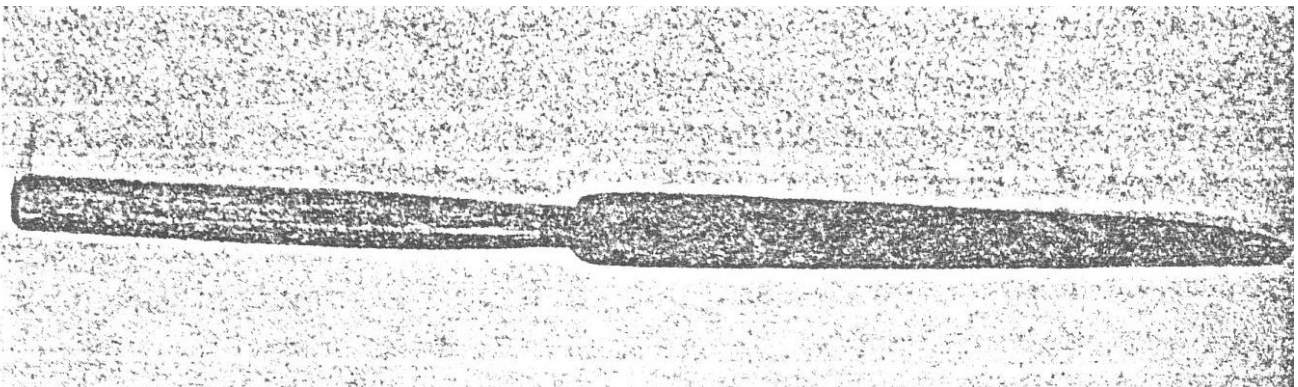
Is de bocht te groot dan gaat de inslagdraad een beetje lubberen aan de zijkant, ook geen mooi gezicht en het weefsel wordt daar minder stevig van.

21, Trek nu de hevelstok naar je toe en maak vak 2. Vak 1 is nu gesloten.

22, Ga nu met een aanslagzwaard of een kleinere kam of je gespreide vingers een slaande beweging naar boven maken.

LET OP: Begin het aanslaan altijd in het midden van het weefsel.

Een vondst van een aanslagzwaard



Hieronder een aanslagwaard in gebruik



een aanslag kam

Hier een aanslagzwaard zo breed als het weefsel. Ook wel handig.



**23, Haal nu het bolletje of de haspel door vak 2. Leg de inslagdraad met een bocht
Enz. enz. enz.**

24, Na ong. 10 cm bevestigt men een spanner in het weefsel, om het op breedte te houden.



Eventueel kan er ook een draad door de zelfkant worden gehaald en aan de doekboom gebonden.

25, Men draait de doek om de doekboom, als men zo laag is gekomen dat je met de haspel niet meer door het vak kunt komen.

26, Haal de gewichten eraf, wikkel wat lengte van de scheringlijnen eraf, schuif de afstandsdraadjes ook naar beneden en bindt de stenen weer vast.

27, Heb je de lengte bereikt, haal dan de stenen los, schuif de afstandsdraadjes er definitief af, en maak franjes of vlechtjes van de losse uiteinden .

SUCCES.

Anneke Boonstra

**Literatuur: Titel: The Warp – Weighted loom
Schrijfster: Marta Hoffmann**

Titel: Ancient Danish Textiles from bogs and burials.
Schrijfster: Margarethe Hald.

En veel eigen ervaring